

III. Z ŻYCIA NAUKOWEGO

DOI: 10.17951/et.2019.31.338

Joanna Szadura

Z PRAC SEKCJI ETNOLINGWISTYCZNEJ
KOMITETU JEZYKOZNAWSTWA PAN I KOMISJI
ETNOLINGWISTYCZNEJ PRZY MIĘDZYNARODOWYM
KOMITECIE SŁAWISTÓW (1 VI 2018 – 1 VI 2019)

Posiedzenia, konferencje

(1) **11 czerwca 2018 roku** w Warszawie członkowie i współpracownicy Sekcji uczestniczyli w posiedzeniu, podczas którego zostały wygłoszone dwa referaty. Prof. dr hab. Wojciech Chlebda w wykładzie *Z jakich cegieł budujemy europejski dom? Co łączy, a co dzieli językowo-kulturowe obrazy Europy* podzielił się z zebranymi refleksjami płynącymi z podsumowania prac nad 2. tomem *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów*, który poświęcono Europie (na temat samej publikacji, zob. niżej). Natomiast dr hab. Joanna Szadura w referacie *Opisać (wiele)czas* przedstawiła możliwości wykorzystania chronozoficznej strefowej teorii czasu Ludwika Bielawskiego w zorientowanych etnolingwistycznie badaniach temporologicznych.

(2) **20–27 sierpnia 2018 roku** odbył się w Belgradzie XVI Międzynarodowy Kongres Sławistów, w którym wzięli udział członkowie Komisji Etnolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (sprawozdanie kongresowe pióra Ałły Kozhinowej, zob. w tym tomie) oraz członkowie i współpracownicy Sekcji Etnolingwistycznej KJ PAN. Jeden z czterech referatów plenarnych na zaproszenie organizatorów wygłosił prof. Jerzy Bartmiński, pełny tekst jego referatu został uczestnikom Kongresu udostępniony w formie broszury wydanej w dwóch wersjach: po polsku i po angielsku (*Język w kontekście kultury, czyli co dziś oznacza metafora „europejski dom”? / Language in the Context of Culture – The Metaphor of „Europe as Home” in This Day and Age*, Katowice 2018, „Śląsk”, stron 67/69). Tezy wystąpień wygłoszonych w ramach etnolingwistycznego bloku tematycznego pn. *Historyczna pamięć w języku* zostały opublikowane w „Etnolingwistyce” 30, s. 357–360; pełne wersje tekstów tego bloku zostały zamieszczone w tym numerze „Etnolingwistyki”).

(3) Członkowie KE MKS i członkowie (też współpracownicy) SE KJ PAN skupieni wokół projektu *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* **11–13 września 2018 roku** uczestniczyli w konferencji *EUROJOS XIV* zorganizowanej

w Nałęczowie przez Instytut Sławistyki PAN, Instytut Filologii Polskiej UMCS oraz Fundację Sławistyczną. W spotkaniu wzięli udział członkowie Komisji Etnolingwistycznej przy MKS pochodzący z ośrodków krajowych (Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Przemyśl, Pułtusk, Toruń, Warszawa, Wrocław) i zagranicznych (Belgrad, Błagojewgrad, Gandawa, Helsinki, Kijów, Lwów, Meksyk, Mińsk, Moskwa, Nowy Sad, Odessa, Skopje, Sofia, Wiedeń, Wilno, Zagrzeb). Materiały ukazą się drukiem w ramach lubelskiej „czerwonej serii” jako kolejny, szósty tom podserii *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*, z podtytułem *Jedność w różnorodności. Wokół słowiańskiej aksjofery*, pod red. Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej i Doroty Pazio-Wlazłowskiej.

(4) **29 października 2018 roku** w Warszawie zorganizowane zostało posiedzenie poświęcone roli etymologii w badaniach etnolingwistycznych. Do dyskusji wprowadzili zaproszeni przez Przewodniczącego SE KJ PAN goście, tj.: prof. dr hab. Jadwiga Waniakowa (IJP PAN) z referatem *Etymologia a etnolingwistyka: różne metodologie – wspólny cel*, dr hab. prof. IS PAN Mariola Jakubowicz (IS PAN) – *Etymologia a etnolingwistyka – wzajemne relacje* oraz dr hab. Piotr Sobotka (IJP, UMK) – *Świat widziany przez liczbę. Etymologia biblijnych dualiów i pluraliów tantum – porównania hebrajsko-grecko-słowiańskie*. Podnoszono kwestie zakresu badań obu dziedzin nauki, metodologii oraz wzajemnych korzyści.

(5) **25 marca 2019 roku** w Warszawie członkowie i współpracownicy Sekcji Etnolingwistycznej oraz liczni goście zainteresowani lingwistycznymi badaniami nad pamięcią wysłuchali trzech wystąpień: syntetyzującego referatu prof. dr hab. Wojciecha Chlebdy (*O wyzwaniach i zadaniach pamięćoznawstwa lingwistycznego*), ukierunkowanego semiotycznie – dr hab. prof. UMCS Marty Wójcickiej (*Znaki pamięci zbiorowej*) oraz formulicznego – autorstwa mgr. Damiana Gocola, doktoranta w Instytucie Filologii Polskiej UMCS (*Pamięć ujęzykowiona w relacjach osób w okresie późnej dorosłości*). W dyskusji podnoszono m.in. kwestie statusu „lingwistyki pamięci”, miejsca pamięci w językowym obrazie świata, ujęzykowania pamięci oraz gatunków pamięciologicznych.

Działalność wydawnicza

(1) Jesienią 2018 roku ukazał się 30. tom „Etnolingwistyki”, ostatni tom, którego redaktorem naczelnym był prof. Jerzy Bartmiński. Po jego rezygnacji funkcję redaktora naczelnego od tomu 31. Kolegium redakcyjne powierzyło dr hab. prof. UMCS Stanisławie Niebrzegowskiej-Bartmińskiej. Tom 30. zadedykowano Profesor Annie Wierzbickiej z okazji jej jubileuszu. Przygotował go Jerzy Bartmiński, który w artykule wstępnym podkreślił, że środowisko lubelskich etnolingwistów zawdzięcza Annie Wierzbickiej bardzo wiele. W numerze – obok artykułów autorów zagranicznych (Swietłany Tołstojowej, Carstena Levisena, Berta Peetersa, Roslyn Frank i samej Anny Wierzbickiej) oraz polskich neofilologów – Elżbiety Tabakowskiej, Elizy Pieciul-Karmińskiej, Idy Strii, Edyty Manasterskiej-Wiącek – opublikowano blok prac polonistycznych, dotyczących językowego obrazu świata w świetle gramatyki (składni i morfologii): Renaty Grzegorzycowej (*Kilka uwag*

o udziale zjawisk gramatycznych w tworzeniu językowego obrazu świata, s. 31–40), Anny Pajdzińskiej (*Kategorie gramatyczne a językowy obraz świata*, s. 41–54), Marty Nowosad-Bakalarczyk (*O gramatycznych i leksykalnych wykładnikach pojęcia liczby w polszczyźnie*, s. 91–112) i Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej (*O różnych wariantach definicji leksykograficznej – od taksonomii do kognitywizmu*, s. 259–284). Porównaniu lubelskiej etnolingwistyki kognitywnej w zestawieniu z anglojęzyczną lingwistyką kulturową obszerne studium poświęcił Adam Głaz (s. 231–257). W dziale „Z życia naukowego” opublikowano sprawozdanie z prac Komisji Etnolingwistycznej MKS za okres ostatniej kadencji 2013–2018 i Sekcji Etnolingwistycznej PAN za okres od 1 VI 2017 do 1 VI 2018 roku.

„Etnolingwistyka” wydawana przez Wydział Humanistyczny UMCS w Lublinie jest organem czasopiśmienniczym Komisji Etnolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów i Sekcji Etnolingwistycznej Komitetu Językoznawstwa PAN. Zawartość pisma (także numerów archiwalnych) jest dostępna na zasadach *Open Access* pod adresem: www.umcs.pl/etnolingwistyka albo: <http://journals.umcs.pl/et>. Artykuły publikowane w „Etnolingwistyce” są indeksowane w bazach: *The Central European Journal of Social Sciences and Humanities* (CEJSH) oraz *Index Copernicus*. Na liście naukowych czasopism punktowanych „Etnolingwistyka” do końca 2018 roku znajdowała się w grupie „B”, artykuły otrzymywały po 13 punktów, a w najnowszym wykazie czasopism opublikowanym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jej punktacja wzrosła – wynosi 20 pkt. Tematem przewodnim numeru 32. będzie problematyka językowego obrazu świata w świetle etymologii.

Ze środków grantu NPRH na anglojęzyczną edycję trzech roczników „Etnolingwistyki” (28-30) w okresie sprawozdawczym z pomocą kolegów anglistów, przede wszystkim dr. hab. Adama Głaza, w 2018 roku wydano angielskojęzyczną wersję tomu 29. (w wersji elektronicznej i papierowej), a w 2019 roku – tomu 30.

(2) W 2018 roku nakładem Wydawnictwa UMCS ukazał się 2. zeszyt II tomu *Słownika stereotypów i symboli ludowych* redagowanego w Lublinie przez Jerzego Bartmińskiego i Stanisławę Niebrzegowską-Bartmińską. Pomieszczono w nim hasła z pól: „Warzywa”, „Przyprawy” i „Rośliny przemysłowe”. Zeszyt liczy 531 stron.

(3) Członkowie i współpracownicy Sekcji Etnolingwistycznej KJ PAN oraz Komisji Etnolingwistycznej przy MKS skupieni w konwersatorium EUROJOS działającym pod patronatem Instytutu Słowistyki PAN i Instytutu Filologii Polskiej UMCS oraz (od roku 2016) pod patronatem Komisji Etnolingwistycznej przy MKS przygotowali do druku kolejne (po *DOMU*, *PRACY* i *HONORZE*) tomy *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* powstającego pod ogólną redakcją Jerzego Bartmińskiego. Z końcem roku 2018 drukiem ukazał się tom 2. *EUROPA*, zredagowany na materiale trzynastu języków przez Wojciecha Chlebdę (Lublin–Opole 2018, Wydawnictwo UMCS, 526 s.), a w roku 2019 tom 4. *WOLNOŚĆ*, zawierający dane z 14 narodowych lingwokultur, przygotowany pod redakcją Macieja Abramowicza i Jerzego Bartmińskiego (Lublin–Warszawa 2019, Wydawnictwo UMCS, 620 s.).

(4) W roku 2018 ukazał się też w Wydawnictwie UMCS tom pt. *The Axiological Lexikon of Slavs and Their Neighbours. Vol. 1. The Concept of Home*, będący skróconą do 161 stron monolingwalną wersją tomu *Leksykonu aksjologicznego Słowian*

i ich sąsiadów poświęconego conceptowi DOMU (wydana w roku 2015 pełna, wielojęzyczna wersja liczyła stron 504). Przekładu wszystkich tekstów na angielski dokonała dr Klaudia Wengorek-Dolecka z udziałem dr hab. Agnieszki Gicali.

(5) W 2019 roku ukazał się również piąty tom serii *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*, pn. *Koncepty i ich profilowanie*, zredagowany przez Stanisławę Niebrzegowską-Bartmińską i Dorotę Pazio-Wlazłowską (Lublin 2019, Wydawnictwo UMCS, 284 s.). Udział w tym tomie wzięli badacze z kilku ośrodków polskich i zagranicznych (w tym członkowie i współpracownicy KE MKS i Sekcji Etnolingwistycznej PAN).